

Tarybų Lietuvos miestai 1946 - 1950 m. m. penkmetyje

Pirmojo Taryby Lietuvos miesto batus ir įmones. penkmečio plano programa nu- Per penkmetį sostinėje mato spartų masyvų miestų at- pastatytų 93.000 kv metrų siskūrima bei vystymasi, grei- venamajo ploto ir vien- tūjų pramonės ir kultūros su 370 vietų. Gvenamamų augimo. mu, mokykių, ligoninių

Ypatinga dėmesį penktmetlio planas skirtis respublikos sostinei Vilniui. Lenkiškųjų ponų viešpatavimo metais Vilnius, lietuvių tautos valstybingumo bei kultūros loptys, neturėjo jokių sėlygų vystytis. Budamas provincialiu Lenkijos miestu, jis tiek akiniu, tiek ir kultūriniai atžvilgiu smuko. Hitlerinai okupantai padarė Vilnui didžiausius žalos, išnudė apie pusę miesto gyventojų, sunaikino apie 40% gyventojų butų ploto, komunalinių ūkių, daug pramonės įmonių bei kultūrinių institucijų.

Im, mokslo, ligoninės, liklininkų statybos. Jam prie mešui skirta milžiniška suma — apie 100 milijonus rublių.

Daug dėmesio bus kreipta į miestui sutvarkyti bei gražinti. Bus linkamai sutvarkytas Gedimino kalnas ir Gedimino pilis, o kaip papédėje bus įrengtas parkas. Nauji parkai įrengtini Vingio miško masvydžiai, Zvėryne ir Tauro kalne.

Penktmetlio plano įvykdymas padės pagrindą naujam Vilniui — stambiausiam Lietuvos pramonės ir kultūros centram.

Penkmečio metais Vilnius taps stambiu pramonės bei kultūros centru. Sostinė skiriama penktosių dalis visos republikos kapitalinių investicijų sumos — 280 milijonų rublių. Vien tik jos pramonė atkurti bei išplėsti per penkmetį bus išleista 28 milijonai rublių. Ypatingai išauga Vilniuje maisto, metalo ir plautaus vartojimo reikmenų pramonė. Jau artimiausiais metais prasidės malūno, aliejaus — mūlio perdibinimo fabriko ir konditerijos gaminijų fabriko statyba. Penkmečio metu sostinė, bėrekonstruojamo duones fabrike, gaus antrę, moderniaukai- sias ižengimais apražiuota duones fabrika. Mieste bus taip pat pastatytas pieno perdibiniimo fabrikas.

Didžiausiai darbai ketvirtajame stambiu pramonės bei kultūros centru. Sostinė skiriama penktosių dalis visos republikos kapitalinių investicijų sumos — 280 milijonų rublių. Vien tik jos pramonė atkurti bei išplėsti per penkmetį bus išleista 28 milijonai rublių. Ypatingai išauga Vilniuje maisto, metalo ir plautaus vartojimo reikmenų pramonė. Jau artimiausiais metais prasidės malūno, aliejaus — mūlio perdibinimo fabriko ir konditerijos gaminijų fabriko statyba. Penkmečio metu sostinė, bėrekonstruojamo duones fabrike, gaus antrę, moderniaukai- sias ižengimais apražiuota duones fabrika. Mieste bus taip pat pastatytas pieno perdibiniimo fabrikas.

Jau šiuo metu Vilniuje statomas radio prijimtuva, elektros motorų ir instalacijos fabrikų.

rikas „Bifa“. Penkmetėjo pabaigoje fabrikas per metus pagamins 8000 radijo priimtuvų, 2500 elektros motory ir institucijos — 1 milijono rublių sumai. Dar šiame penkmeteje turėtų būti paleistas į darbą Vilniaus vandeniekio ir kanalizacijos įrengimų fabrikas „Arimatras“. Netoli Vilniaus, Naujojoje Vilnioje vyksta „Žalgirio“ staklių gaminamojo fabriko statyba. Teo pat suturtais ir stambus žemės akcijų maišų fabrikas. Bus pilnintai atstatytas ir rekonstruotas Vilniaus konservų fabrikas „Baltika“.

Per penkmetį Vilniuje bus pastatytą stambiausia Lietuvos slūvimo įmonę „Leliją“, kurie veikia 400 slūvamųjų mašinų. Jau sekančiais metais Vilnius gaus automatinius telefoninius stotis, kurios jis anksčiau rikas, kuris duos per metus 10.000 tony produkcijos.

Šiuo metu atstatoma Vil-
nė.
nės šiluminė elektrinė, ku-
rios pirmoje dalis bus paleista taps gražesniu, negu jis buvo
darba dar žiaisiai metais. Be prieš kara. Savo stambiemis
per penkmetį laiką mies- pramonės įmonėmis, gražiai
te bus pastatytu antra šilumi kultūriniai pastatai, nauja
nė elektrinė. Tupatiškėse bus modernia geležinkelio stotimi,
pastatytu nauja vandentiekio savo puikiu autobusų, trolei-
stotis. Netoli sostinės bus busų bei finkulierijų susisie-
pastatytas duju fabrikas dur- kumu — Kaunas užims vieną
piq bazę. Fabrikas pajėgs pirmąjį vietą Lietuvos mies-
taietijoje pilnintiniu gazuifikuoti tu tarpe.

Iš griažėtinų pakilų ir naujai suklastės brangioji kiekvieno Lietuvio Širdžiai Klaipėda. Jos gyventojų skaičius palyginti su 1939 m. padidės dvigubai ir pasieks apie 80 000 žmonių. I miesto atki per penkmetį bus investuota daugiau kaip 120 milionų rublių.

Per penktosį laiką Klaipėdes pramonė, kuri priėj hitle-

Atstatomasis „Trinysių“ medvilnės kombinatas turės 25 000 verpiamųjų verpsdinių ir 500 audžiamųjų staklių, „Gulbės“ tekstilės fabrikas per metus pagamintis 3 milijonus metryų medvilnės ir 200 000 metryų vilnonių audinių.

Bus atstatyta Klaipėdos faneros gamykla, kurios metinė produkcija 1950 m. bus pakelta iki 25.000 m³ faneros. Vie na stambiausį Lietuvos pramonės įmonių — Klaipėdos popieriaus — celuliozės kombinatas bus pilnintiniu atstatytas ir praturtės moderniškiausiais rengimais. Trašų fabrikas „Artojas“ penkmečio pabaigoje per metus pagaminins iki 90.000 tonų superfosfato. Bus taip pat atstatyti Klaipėdos laivų dirbtuvės, mechaninės dirbtuvės „Baltija“ ir eilė kitų įmonių.

Per peakmetį Klaipėdoje bus pastatytas didžiulis žuvies kombinatas su šaldytuvu, konservų fabriku, rūkymo-file fabrike ir utilizavimo – riebalų cechais. Per metus kombinatas perdirbs 100.000 centnerius žuvies. Bus pilnintiniu atstatytas ir praplástas Klaipėdos žvejybos uostas su pakrantės įvengimais. Klaipėdoje bus organizuota aktyvių žvejybos bazę, aprūpinta traueriais, motoriniiais laiveliais ir kitomis variklimis laivyno rūšimis.

Žiauriai nuo karo nukentėję Šiauliai per penkmečio laiką užgydys savo sunkiasias žalzdas.

Bus atstatytas, rekonstruojamas ir praplėstos odos — avalyinės kombinatas „Elinis“, kurio metinės pajėgumas sieks 700 tony kietosios odos ir 40 milijonų demč chrominės odos.

ody fabrikas „Stumbras“ 22 milijonų dm^2 juchtos metinio pajėgumo. Išsivystys „Bato“ atstatymo ir praplėtimo darbai,

kurie bus pilautinal užbaigtai
tik sekančio penkmečio pra-
džioje. Šiauliųose bus pastaty-
tas pirmasis Lietuvoje alebast-
ro fabrikas, 10,000 tony meti-
nio pajėgumo. Mieste pramo-
nės praturtės mechaninėmis
dirbtuvėmis pieno pramonės
Įmonių įrengimams remontuoti.
Bus atkurti ir rekonstruoti
mėsos kombinatas, krammolo-
patokos gamykla, baldų fabri-
kas ir eilė kitų įmonių. Bus
atstatytas miestų butų fondas,
žymiai dalinių sugriautes hitle-
rininkų okupantų.

Grūdų paruošę fronte

**Nedeisiant imtis priemonių grūdų paruoš
eigal pagerinti!**

Šiuo metu, kada visa eilė būs apylinkės pirmininkai mūsų apskrities valsčiu bei net valc, vykd. k-to plimus paskirę apylinkių vadovų yra kas visiškai tuo nesirapninti aktyviai įsijungę į dvisavaitininko kampaniją dėl grūdų ir kitų paruošų paspartimo ir myt stovio grūdų paruošau yra atsielka neblogu rezultatu. Šiaime reikale, — Panemunės valsčius bei apylinkių vykdomyju komitety vadovai du randasi visiškai nuošaly nuo mus, tačiau jie nėra vi tuose svarbaus reikalo. Tad vienai nenuostabu, kad Panemunės vaščius iki šio mén. 8 dienos tėra atsiiekęs vos 39% metinio grūdų paruošų plano vykdymo, ir tuo randasi pa-skutinėje vieteje mūsų apskrities valsčių tarpe. Dar blos gesnė padėtis yra su kai kuriomis šio valsčiaus apylinkėmis. Štai, pavyzdžiu, Naujasodės apylinkės iki šio laiko tėvynės ievykdėsi vos 20%, metti kinus

ra vykdomių vos 20% metinius.
Kai grūdų paruošimo plano. Kai
reikia išskirti tokio smar-
taus atsilikimo priešas? Dalykas yra tame, kad Bios
apylinkės pirmininkas drg. Si-
manauskas nerodo jokios ini-
ciatyvos dabar vykstančio dvi-
savaitininko kampanijos metu
grūdų ir kitoms valstybiems
paruošomems paspartinti, abso-
lūtai nežino apie tai, kaip
vykdomos paruošos jo vadovo
vaujamoje apylinkėje; jis ne-
buksia jam reikaliu pagerinti
dešimtkielių įgaliojinių ir
pendrai, yra visiškai atitrūkės
nuo šio svarbaus reikalio. Be
te, kaip gali čia reikiamaip
pasparteti grūdų paruošų eiga,
nei dalis dešimtkielių įgalio-
tininkų yra patys buožės, ir pa-
gaminant nevykdę grūdų privalo-
muju pristatymu valstybei.

Didar, kada mūsų plėdės
valies dirbantieji Didžiojo Spalio
garbei yra atitraukti į se-
lentynus su tam tikras pareigojimais, — socienktynės
Panemunio valsčiuje nerad-
reikiame atgarsio. Tuo tarpe
kai Kamaju ir Panemuni-
valstybių valstiečiai apvara-
Altajaus krašto kolektivini-
ų valstiečių, tarybinį akcijų
ir MTS darbininkų, žemės di-
specialystų kreipimąsi, o ta-
pat ir novosibirskiečių įspu-
reigojimus, — Panemunio val-
čiaus vadovai liko tie nu-
baus reikale nuobaly ir ne-
sistengė reikiamaip suorgan-
zuoti socienktynių valsties
tarpe su atitinkamais įspa-
gojimais Didžiojo Spalio g-
bei, visiškai pamiržda už did-
socienktynių valsties.

Stai, pav., vieno dešimtke-
mio igaliotinės Pugėlys turi
26 ha, ir ne tik nesirapina dovai turi iš pagrindų pake-
tu, kad valstiečiai paspartin-
ti savo vadovaujame derbu-
tu minėtu paruošę vykdymą, lieg ir nedelsiant imtis kiek-
pet ir pats asmeniškai norėdo
žiems jokio pavyzdžio. Jame šy eigai pagerinti, nes jo
reikale. Tai nedovanotini reiš-
kiniai, i kurilius nereaguojas ruošy grafikas būty ir tol-
nei Naujasodės apylinkės p'r-
mininkas Šimanauskas, nei Pa-
nemunio valsč. vykd. komite-
to pirmmininkas Kastanauskas.
Padėtis iš blegos ne pad. nei spragimai.

Platūs darbai bus išvystyti metry linijų audinių. Akmenė r kituose Lietuvos miestuose. Nė taps cemento pramonė. Pamevėžyje bus atstatyti ir centru. Miesto rajone bus padidinti malaičių, mėsos kombinatas, sveriančiu ir ma- statyta pirmojoje Lietuvos įmonėje gamykla, kuri per metus suojančią prietaisų gamykla tūs duos 80.000 tonų produkto. „Svarstis“, pirmio linų ap- cijos — tiek, kiek burkussiai dirbtimo fabrikas, bus pastatyti. Lietuva kasmet importuoja daug mechaninių dižtinkinių, nė ilgalaikio.

Lietuvos miestai pirmajam
metui bus respublikos penkmetys.
Bus išplėsta didžiulė linų ver-
suslikės nauju gyvenimui. Ju-
simo bei audimo kombinato turi ne tik plintinai pakil-
ti tyra. Vien tik pirmoji ūkio iš gruviėsių, bet ir tapti gaus-
iausiai dalis, kuri bus pa-
ženčiama, negu buvo prieš ka-
reista. Šiame penkmeteje, paga-
nins per metus 2 milijonus

Atsakymas į Altajaus kolektyvinių ūkių valstiečių kvietimą

ULAN-UDE, spalio mėn. dn. Jaujos įrengiamos ir k. d. (TASS). Visi Buriat-tuose rajono kolektyviniuose Mangalių kolektyviniai ūkiai ūkuose. Baigėsi nuimti javus. Pasė nu- (ELTA).

IŽEVSKAS, spalio mėn. 8 d. (TASS). Atsakymai į Altajaus, Jaravmino ir Kudari-jaus kolektyvinių ūkių valstie- statyti Tėvynės fondas po 150 ne aimakų žemės akio artelės oly ūkui, pirmuoju antroje k. d. ūkui, būdinių i. kt. ūkės stisiaitė su valstybe iš javų Udmurtijos Vagovos rajono ūkio produktu.

Tarbgatėjais, kolektyviniai ūkiai „Truženik“, Ivolgino, Michešviro aimakų „Bojevik“, „Metalist“ ir kt. rė iki 29-tajų Didžiojo Spaldo kolektyvinių ūkiai baigė kasti pradėjo papildomai pristatinėti valstybės ir paspartintais tempais i. t. javus po plano įvykdymo.

Jie vieningai išpareigojo pri-chojino, Jaravmino ir Kudari-jaus kolektyvinių ūkių valstie- statyti Tėvynės fondas po 150 ne aimakų ūkio artelės oly ūkui, pirmuoju antroje k. d. ūkui, būdinių i. kt. ūkės stisiaitė su valstybe iš javų Udmurtijos Vagovos rajono ūkio produktu.

(ELTA). (BLTA).

UFA, spalio mėn. 8 d. (TASS). Blagoveščensko rajono

kolektyviniai ūkiai kūlme tem- SARANSKAS, spalio mėn. 8 d. (TASS). Mordovijos kolektyvinių ūkiai karštai remia Al- jaus. „Akmeninė Rak-vinė“ ūkio artelėje į kā-tajaus javų augintoju pasi- gius nesukrautieji javai veža-ma. Daugiau kaip 40 Temal-

rių valandy išdžiau pėdai ku- lių atskaitė su valstybe iš

laimi. Kolektyvinis ūkio kas- dien iškilia ir pristate valsty- gradus virš plano.

(ELTA).

PER VIENĄ DIENA — 14% METINIO PLANO

UKMERGĖ, spalio mėn. 8 d. (TASS). Musninkų valsčiaus darbe valstiečiai aktuvaliai kovo-ja dėl dvisavaitininko įvykdymo.

Pirmomis lemtynų dienės padidėjo valstiečių vežimų tybiniu paruoštu planu.

Javų pristatymą virš plano išvystė daugelio Jakūzės — Bobi- mės padidėjo valstiečių vežimų tybiniu paruoštu planu.

No, Jarako ir Kevo rajono že-su grādais srevė i. paruoštu punktus. Temis dienomis nau-jakurai pristatė Tėvynės fon-dan daugiau kaip 12 tonų grā- dy ir 6 tonas bulvių. Kitų valstiečių prievolinį sąskaiton pristatė daugiau kaip 30 tonų grādų, 10 tonų bulvių bei dar-mi i. jaujas. Po trijų — ketu-ko vo rajono žemės ūkio arte-liai.

Žemės ūkio produktai toliau duones pristatymu ir pristate tebtestatomi.

MTS įvykdė kūlmo plana

RASEINIAI, spalio mėn. 8 d. (TASS). Viduklės MTS (di-rektorius drg. Kareiv) įvyk-dė kūlmo planą 117%.

Geriausiu isimėjimu individuose lunktinėse pasiekė ba MTS mašinistai, aukštai mokinčias drg. Augustis, kuris įvertina MTS kūlmo darbą.

Sanitarijos ir Higienos Institute

Prie Vilniaus Sanitarijos bei Higienos Instituto nesenai išteigtais sanitarijos — epidemijos skyrius, kuris atlieka didelį darbą kovoje su epideminiams susirgimais respublikoje.

Skyriaus mokiniai darbuotojai įtakoja Tauragės, Pagėgių, Užmergės, Ksono ir Panevėžio apskritys, sur atliko

Par vieną paskutiniojo pen-kadienio dieną iš valsčiaus darbe valstiečiai įvykdė 14% metus grādų pristatymo pla-no. Te viadoje Musninkų valės 15 ketvirtiesios vietus perėjo į pirmąją vietą visoje apskrityje.

Per praejusį penkadienį Mus-ninkų valsčiuje pristatė valstybei 24 tonas grādų viršus nustatytojo grafiko. Musninkai išpareigojo per dvisavaitininkų pilnintai atskaiti su valstybe duones pri-statymo srityje.

PIRMOSIOS CUKRINIŲ RUNKELIŲ TONOS

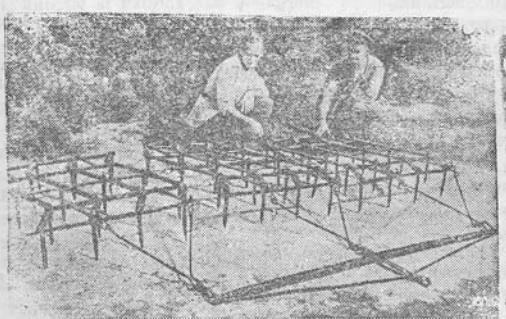
KUPIŠKIS, spalio mėn. 7 d. (TASS). Kupiškio apskrities valstiečiai atvežė į priėmimo punktus pirmasins dešimtis tonų cukriniai runkeliai.

Šis metais apskrityje euk-riniai runkeliais apsėta 700 ha plotas — kelis kart dides-nis, negu pernai.

Cukriniai runkeliai kasmas vyksta visur. Jau nuimta apie 20% viso runkelių derliaus.

1.200 TONŲ GRŪDŲ TĖVYNĖS FONDAS

MARIJAMPOLĖ, X. 7 d. (Telefonu). Išgiliūnuose, Kre-snoje ir kitose valstijose įvy-ko susirinkimai, kuriuose bu-vo svarstomas Altajaus krašto kolektyvinių ūkių valstiečių kreipimasis. Darbo valstiečiai vieningai jam pritarė, išpa-reigodami ligi Didžiosios Spa-lo revoliucijos metinių įvykdyti ir viryti duones prievoju planu, papildomai pristatant 1.200 tonų grādų.

Rostove prie Domo žemės ūkio įrankių fabrikas „Krasnyj Ak-saj“ įsisavinė zig-zag akėlių gamybą su „pritaikintu metaliniu piedrėliu“.

Notrukoje: konstruktorius L. F. Šapovalovas (is kairės), G. D. Belousovės prie naujų akėlių.

Foto V. Elagino

TASS'o spaudos klišė.

Paryžiaus Taikos Konferencijoje

Spalio mėn. 7 d. plenarinis posėdis

PARYŽIUS, spalio mėn. 7 d. (TASS'o spec. korasp.). Siu-mams, ekonominiams klaus-čiandinius plenarinis Taikos simams ir kariniams klaus-Konferencijos posėdis pradėjo mams, pranešimai. Taikos su-varstyti taikos sutarties su turties su Italija projekto svars-italija projekte Konferencijos tvamas Konferencijos plenuma neriams išdailinti komisiją po-turi užtritti 3 dienas.

Pasirašyt TSRS ir Švedijos kredito bei prekybos susitarimai

Pasibaigusiu derybų, ku-testi penkeriemis metams pre-ribs TSRS Užsienio Prekybos kūjų apyvartos ir mokėjimo su-Ministerija vedė su Švedijos citarima, jų sudaryta 1949 me-prekybine delegacija, rezulta-tų rugpjūtį mėn. 7 d. Nustaty-ti metų spalio mėn. 7 d. ti savitarpinių prekybų prista-Maskvoje buvo pasirašytas tmynt kontingentui laikotarpui TSRS ir Švedijos kredito susi-ligi 1947 m. gruodžio mėn. 7 d. 100 milijonų švedų kronų tarimas.

Švedijos vyriausybė suteikia sumai iš kiekvienos pusės. Švedinių pristatyti TSRS vieno milijardo švedų kronų kontingentai numate įvairių ro-žių kokybiinius pienus bei jų dirbinius.

Kreditas bus išmaudotas per penkerius metus tarybiniam ūkisakymams Švedijoje apmo-ketėti. Prie kredito susitarimo pridėtas išvedų pristatymu pagal kreditą, parašas numato įrengimus hidroelektros ste-timis bei garinėmis elektres statomis, įrengimus rūdė kasi-mui bei praturtinimui mecha-nizueti, įrengimus mišky apdir-bimui ir durpų darbams me-chanizuoti, įrengimus nemamus statyti ir statybinėms medžia-goms gaminti, garvožius, žve-jybos traujerius ir kitas įren-gimus rūdžius.

Terminas kreditui padengti nustatytas 15 metų, o kredito kaina — 3% į metus. Tačiau per pirmuosius trejus metus nusimėdžiai iš kredito nebūs prisikaitomi, kas, gretu kai kurių kreditų kreditu kreditu susitarimo sa-lygu, sumažino kredito kaine ligi 2 ir 3% į metus. Susi-tarta kitaip prekybų apyvartos tarptautinės delegacijos pirmintakas tarp TSRS Švedijos išvystymo p. Rolandas Selmanas.

(TASS—ELTA).

Pranešimas apie Šachto suėmima

NIUJORKAS, spalio 8 d. (TASS). Aso-United Pres agen-tūros keresponentas pranešė į netoli esančią kaimą, kur jis vakar iš Štutgarto, kad Wiur-tenberg — Gadeno Vidaus mai, demokratijos komisijos Reikalų Ministro įsakymu poli-cija suėmė faistą Šachtą tuo-

(ELTA).

Numatomas š. m. spalio mėn. oras

Spalio 7—17 d. d. Zymus ir pilinas su atskirais praeidėjais debesuotomas. Protar-pais kritulisi. Vilemis rākai.

Vyravantių pėta vakarų ir vėjai nuo 2 iki 4 baly su laikinais pastiprėjimais iki 6—7 balų. Laikotarpis pradėjės vidutinė paros oro temperatūra plus 8, minus 3 laipsnių šilumos, bet vėliau nuo 2 laipsnių šilumos, plus 3, minus 2 laipsnių šilumos. Spalio 18—22 d. d. Nepasto-vius vienintelis jam pritarė, išpa-reigodami ligi Didžiosios Spa-lo revoliucijos metinių įvykdyti vidutinė paros oro temperatūra nuo minus 2, plus 3 laipsnių tarpe, antroje laikotarpiuje.

Spalio 23—31 d. d. Zymus ir pilinas debesuotumas. Pre-tarpais kritulisi. Vilemis rākai. Vyravantių pėta vakarų ir šiaurės vakarų vėjai nuo 2 iki 4 baly su trumpalaikiais pa-stiprėjimais iki 5—6 balų. Primoje laikotarpije pusėje vidutinė paros oro temperatūra plus 3, minus 2 laipsnių šilumos, o antroje vėl nuo 2 laipsnių iki 0—4 laipsnių žalio.

Geofizikos Observatorijos Agrometeorologijos

Atsakingas redaktorius P. Girškevičius.